

Kommentarer til klager på konsesjonsvedtak

Ny 420 kV forbindelse mellom Hamang- Bærum-Smestad

Desember 2021

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	2
2. TEMA SOM ER KOMMENTERT TIDLIGERE I HØRINGSFASEN	2
3. NETTMELDINGEN	2
4. SAMFUNNSØKONOMISK ANALYSE	3
5. BÆRUM KOMMUNE	3
5.1. INNLEDNING	3
5.2. KOSTNADER MUFFEHUS HAMANG OG HUSEBYPLATÅET	3
5.3. VILKÅR KNYTTET TIL ANLEGGSKONSESJONEN FOR NYE HAMANG STASJON	4
5.4. KARTLEGGING AV UTVALGT NATURTYPE, KALKLINDESKOG.....	4
6. OSLO KOMMUNE	4
6.1. INNLEDNING	4
6.2. VISUELLE VIRKNINGER MUFFEHUSET PÅ MONTEBELLO	5
6.3. KONFLIKT MED EKSISTERENDE VA-LEDNINGER PÅ LYSEJORDET.....	5
6.4. KOSTNADER.....	5
7. HUSEBYÅSEN VEL	6

1. Innledning

Statnett sendte konsesjonssøknad på ny 420 kV forbindelse Hamang-Bærum-Smestad til NVE i august 2019. NVE hadde konsesjonssøknaden ute på offentlig høring frem til februar 2020. NVE ga Statnett tillatelse til å bygge luftledning i august 2021. Vedtaket til NVE er påklaget, og NVE har mottatt ca. 370 klager. Statnett har fått oversendt klagen fra NVE for å gi våre kommentarer.

I dette dokumentet kommenterer vi på forhold som har kommet opp i klagen på NVE sitt vedtak som vi vurderer angår Statnett, og som ikke er dekket tidligere i våre kommentarer til høringsinnspillene.

Statnett ser ikke at klagen gir grunnlag for å endre på de to alternativene som er omsøkt. Statnett ønsker å understreke at vi vurderer kabel til å være en like god løsning for ny 420 kV forbindelse Hamang-Bærum-Smestad som luftledning. Begge løsningene er teknisk gode løsninger for kraftsystemet, og begge gir sikker strømforsyning i Stor-Oslo. Vi har søkt på kabelalternativet fordi vi vurderer at dette alternativet også kan være samfunnsøkonomisk rasjonelt og dermed er innenfor de rammer som følger av Nettmeldingen (Stortingsmelding nr. 14 (2011-2012)).

Det er myndighetene som beslutter hva vi skal bygge.

Statnett har ikke utført noen ytterligere utredninger for å kommentere på klagen. Tilleggsutredninger vil bli gjennomført hvis myndighetene stiller krav om dette.

2. Tema som er kommentert tidligere i høringsfasen

Majoriteten av klagen omfatter samme temaer som Statnett har kommentert på i høringsfasen av konsesjonssøknaden. Klagen omfatter i hovedsak:

- samfunnsøkonomisk analyse
- visuelle virkninger av høyere master
- støy
- magnetfelt
- Grinialternativet (kabel)
- tunnel hele strekningen Hamang-Bærum-Smestad med TBM som drivemetode
- helikopterlandingsplass ved Bærum sykehus.

Vi viser til de to dokumentene med våre kommentarer til disse temaene og kommenterer ikke disse ytterligere i dette dokumentet.

Statnetts kommentarer til høringsinnspill - juli 2020: [3421861 \(nve.no\)](https://www.nve.no/3421861)

Statnetts kommentarer til høringsinnspill – tilleggsdokument av oktober 2020: [3420941 \(nve.no\)](https://www.nve.no/3420941)

3. Nettmeldingen

Mange av klagen viser til Stortingets nettmelding ([Meld. St. 14 \(2011–2012\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/meld-st-14-2011-2012)) og henviser til at kabelalternativet oppfyller unntaksbestemmelsene gitt av denne.

Nettmeldingen sier at transmisjonsnettene som hovedregel skal bygges som luftledning. Det finnes unntakstilfeller hvor kabling kan vurderes, blant annet dersom merkostnaden for en begrenset delstrekning kan forsvares med at det gir betydelige miljøgevinster, eller dersom det foreligger ekstern finansiering for merkostnaden. Myndighetene har en streng forvaltningspraksis på området.

Statnett har søkt konsesjon på luftledning og kabel, med luftledning som første prioritet og kabel som andre prioritet. Det er føringer fra myndighetene som er grunnen til at Statnett har søkt om luftledning som første prioritet. Vi har søkt på begge alternativene fordi vi vurderer begge som samfunnsøkonomisk rasjonelle. Statnett har ikke et eget ønske om å bygge luftledning. Kabel er en like god teknisk løsning som luftledning på strekningen Hamang-Bærum-Smestad, og begge dekker behovet for økt kapasitet og sikrer trygg strømforsyning. Vi har søkt på et kabelalternativ fordi vi vurderer dette alternativet til å være innenfor rammene gitt i Nettmeldingen. Kabelalternativet på strekningen vil gjøre det mulig for interessenter å realisere gevinster fra kabling på hele eller deler av strekningen. Samtidig har vi vært tydelige på at verdiene ved kabling er vanskelig å verdsette, og at den videre konsesjonsbehandlingen vil avgjøre om det er grunnlag for å kable.

4. Samfunnsøkonomisk analyse

Mange klager henviser til at det må gjennomføres en ny samfunnsøkonomisk analyse. Dette ble også tatt opp i høringsinnspillene og vi viser til dokumentet 'Statnetts kommentarer til høringsinnspill- juli 2020 kap.8', for kommentarer gitt i høringsfasen.

Nedenfor kommenterer vi på forhold som ikke er dekket tidligere.

Det er føringer fra myndighetene som er grunnen til at Statnett har valgt å søke om luftledning som første prioritet. Både luftledning og kabel er mulig å bygge, dekker behovet for økt kapasitet for å sikre trygg strømforsyning, og begge løsningene er gode løsninger for Statnett. Den samfunnsøkonomiske analysen utelukker ikke at det kan være mer lønnsomt med kabel, enn med luftledning.

Statnetts analyse av miljøvirkningene er ment som et tillegg til den samfunnsøkonomiske analysen, med hensikt å belyse hvilken størrelsesorden det kan være på de ikke-prissatte virkningene. De beregnede verdiene må sees på som et anslag, og ikke absolutte verdier av å kable. Vi utelukker ikke at det kan være lønnsomt å kable, og det er usikkerhet i både investeringskostnader og beregnede nytteverdier. Blant annet kan muligheten til å frigjøre areal for privatpersoner, næringsliv og offentlige institusjoner som Gjettem skole og Bærum sykehus, slik Bærum kommune har verdsatt dem i sin klage (ref. 3731757_Rapport Bærum kommune Arealpotensial ved høyspent i bakken 111021), være med på å trekke i retning av at verdien av å kable er høyere enn den kroneverdien vi har beregnet.

Vi ser at det er bemerket at nytteverdiene av å kable i endepunktene ved Hamang og Smestad bør brukes til å finansiere kabling på hele strekningen. Vi vil gjerne påpeke at nytten av å kable, og dermed den samfunnsøkonomiske lønnsomheten, er uavhengig av om finansieringen kommer fra salg av eiendom eller fra nettleien. Det kan imidlertid endre fordelingsvirkningene. For at kablingen skal være samfunnsøkonomisk lønnsomt må nytten av å kable overstige kostnadene for hver enkelt delstrekning, noe vi ikke utelukker at den kan gjøre.

Vi mener at nytteverdien av å kable i endepunktene ved Hamang og Smestad ikke kan brukes til å finansiere kabling på hele strekningen, dette vil være i strid med prinsippet om at nettutviklingen skal være samfunnsmessig rasjonell. Men dette er altså etter vår vurdering ikke til hinder for at kabelalternativet er samfunnsmessig rasjonelt uavhengig av dette.

5. Bærum kommune

5.1. Innledning

Vi kommenterer på de tema i klagen til Bærum kommune som ikke er dekket av kommentarene fra høringsfasen. Vi viser til kapittel 3 og 4 i dette dokumentet (Nettmeldingen og Samfunnsøkonomisk analyse) når det gjelder deler av klagen til Bærum kommune på disse to temaene.

5.2. Kostnader muffehus Hamang og Husebyplatået

Bærum kommune klager på at det er uavklart grensesnitt mellom konsesjonene på nye Hamang stasjon og ny 420 kV forbindelse Hamang-Smestad og at dette gir et fordreid kostnadsbilde. Søknad om konsesjon som innebar muffehus ved Hamang var ikke sendt da konsesjonssøknaden på Hamang-Bærum-Smestad ble sendt til NVE.

Statnett kommenterer:

Endepunktet for delstrekningen Hamang-Bærum er endret etter at Nye Hamang stasjon er besluttet bygget med kabelløsning ut fra stasjonen med overgang til luftledning nord for dagens Hamang stasjon. Endret grensesnitt betyr noe reduserte kostnader både for luftledning- og kabelalternativet. På Hamang er luftledningsalternativet estimert med luftstreck helt inn på stasjonen, kabelalternativer er estimert med kabel helt inn på stasjonen. Merkostnadene for etablering av muffehuset på Hamang inngår hverken i luftledning- eller kabelalternativet. Det er i kostnadsestimatet lagt opp til at utbygger av Franzefossområdet betaler for merkostnaden ved å kable ut fra stasjonen og etablering av muffehuset. Det er stor usikkerhet i kostnadsestimatene i tidligfase, og vår vurdering er at endringen i

grensesnitt ikke vil være avgjørende for valg av løsning grunnet usikkerheten som allerede ligger i estimatene.

Muffehuset vil ikke bli bygget dersom løsningsvalget på Hamang-Bærum blir kabel, men det må etableres en variant av muffehus uansett for idriftsettelse av nye Hamang stasjon. Kostnader for dette ligger på nye Hamang prosjektet, og ikke på ny 420 kV forbindelse Hamang-Bærum-Smestad.

Bærum kommune påpeker i sin klage at kostnadsestimatet på luftledning inkluderer etablering av muffehus på Husebyplatået, men ikke på Hamang.

Statnett kommenterer:

Muffehus for innføring til Smestad stasjon, etablert inne på Husebyplatået, er med i kostnadene i luftledningsalternativet. Det må etableres en overgang fra luftledning til kabel med muffehus uansett løsningsvalg på strekningen Bærum-Smestad fordi Smestad stasjon ligger under bakken. På Smestad er det i kostnadsestimatet lagt opp til at utbygger betaler for merkostnaden med å flytte muffehuset fra Husebyplatået til oversiden av Montebello T-banestasjon. Denne kostnaden er ikke med i luftledningsalternativet.

5.3. Vilkår knyttet til anleggskonsesjonen for Nye Hamang stasjon

Bærum kommune anmoder om at vilkårspunktene fra gjeldende konsesjon for Nye Hamang stasjon som omhandler muffehus og fiskeklekkeri, tas med i det som til slutt defineres som gjeldende konsesjon som omfatter et eventuelt muffehus ved Hamang.

Statnett kommenterer:

Statnett vil forholde seg til gjeldende konsesjon og de vilkår som følger med. Dette inngår i tillatelsen vi er underlagt ved både bygging og drift av våre anlegg.

5.4. Kartlegging av utvalgt naturtype, kalklindeskog

Bærum kommune har gjennomført en kartlegging og gjort funn av «utvalgt naturtype Kalklindeskog» på Hagabråten. De mener at funn av Kalklindeskog fordrer omprosjektering/tilpasning av detaljutforming av alle prosjektalternativer på Hagabråten.

Statnett kommenterer:

Kalklindeskog er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldlovens kapittel 6. Områder der det vokser kalklindeskog har en lovfestet beskyttelse gjennom en forskrift (fra mai 2011). Tillatelse til inngrep i utvalgte naturtyper forutsetter at konsekvensene er kartlagt.

Ingen av de tekniske løsningene er detaljprosjektet. Det må derfor påregnes justeringer i detaljprosjekteringsfasen uansett, for å optimalisere traseen.

Grøftetraseene er foreslått etablert med boring i berg for å unngå graving og sprenging/pigging av grøft over høydedraget inn mot Hagabråten (ref. konsesjonssøknaden kap. 3.4.2). Dersom teknisk løsning for den nye forbindelsen blir grøft, vil det vurderes hva som kan gjøres videre. Sjakthuset på Hagabråten kan ev. flyttes, men det må gjøres en totalvurdering av konsekvenser med arealbeslag, nærhet til bebyggelse, visuelle virkninger o.s.v.

Statnett anser at dette allikevel er gjennomførbart og at det ikke vil påvirke kostnadsbildet i vesentlig grad.

6. Oslo kommune

6.1. Innledning

Vi kommenterer her på de tema i klagen til Oslo kommune som ikke er dekket av kommentarene fra høringsfasen. Vi viser til kapittel 3 og 4 i dette dokumentet (Nettmeldingen og Samfunnsøkonomisk analyse) for den delen av klagen til Oslo kommune som omhandler disse temaene.

Oslo kommune skriver i sin klage at '*Statnett ønsker å bygge dette alternativet fordi kostnadene er vesentlig lavere enn et alternativ med kabel i bakken*'. Statnett ønsker å presisere at begge

alternativene med luftledning og kabel er omsøkt, og begge regnes som like gode for kraftsystemet. Det er føringer fra myndighetene som er årsaken til at luftledning er 1.prioritet.

6.2. Visuelle virkninger Muffehuset på Montebello

Oslo kommune sier i sin klage at beskrivelsen av visuelle virkninger er mangelfull og ber om tilleggsutredning. De sier spesielt at de visuelle virkningene av muffehuset på Montebello i luftledningsalternativet er lite tilfredsstillende beskrevet. Videre sier de at konsekvensutredningen av landskapsbildet er metodisk feil for strekningen inn mot Smestad stasjon siden analysen tar utgangspunkt i at 132 kV luftledningen Ultvedt-Smestad fortsatt står.

Statnett kommenterer:

Siden Konsekvensutredningen av Landskapsbilde ble utarbeidet vår 2019 har Statnett søkt om og fått tillatelse til å rive kraftledningen Ultvedt-Smestad. Det betyr at forutsetningen for vurderingen gitt i konsekvensutredning Landskapsbilde, som lå som vedlegg 9 til konsesjonssøknaden, får endret vurdering for kabelalternativet siden luftledningen Ultvedt-Smestad skal fjernes. Tiltakets konsekvens vil være mer positiv enn det rapporten sier som *ubetydelig til noe miljøgevinst*.

Statnett har gjennomført en miljøvurdering og verdsetting for å belyse verdien av å fjerne luftledningen. (ref. vedlegg 18 til konsesjonssøknaden kap. 3.5). I vurderingen og verdsettingen gjort i denne analysen er det lagt til grunn at Ultvedt-Smestad ledningen er fjernet.

Statnett er enig i at den siste delstrekningen inn mot Smestad i konsekvensutredningen av Landskapsbilde fremstår som mangelfull siden ledningen Ultvedt-Smestad fjernes. Vi gjør oppmerksom på at dette ikke var informasjon vår fagutreder hadde på tidspunktet for utredningen. Likevel mener vi at det ikke er avgjørende for videre vurdering av luftledning- og kabelalternativet, og at verdsetting av miljøvurderingene som er gjennomført kan benyttes som utgangspunkt for vurderingene som gjøres.

Vi viser til NVEs 'Bakgrunn for vedtak kap. 5.13.1' når det gjelder vurdering av visuelle virkninger av muffehuset på Montebello.

6.3. Konflikt med eksisterende VA-ledninger på Lysejordet

Oslo kommune viser i sin klage til at fremlagte kostnadsestimater ikke viser hvor stor en eventuell tilleggskostnad kan beløpe seg til for å ivareta VA-ledninger på Lysejordet.

Statnett kommenterer:

Statnett bekrefter at kostnadsestimatene ikke reflekterer dette.

Vi viser til dokumentet 'Statnetts kommentarer til høringsinnspill – 20 juli kap. 3.1.6' hvor vi kommenterte følgende:

Avløpsledningen antas å komme i konflikt med forskjæringen, og det må gjøres tiltak for å opprettholde funksjon på avløpsledningen for å kunne drive tverrslag og kabeltunnel. Avhengig av dybde på avløpsrør i nedre del av Lysejordetbakken vil det mest sannsynlig være mulig å lage anleggsvei ved bruk av tiltak som for eksempel avlastningsplate i betong. Høringsinnspillet informerer om at VAV evaluerer behovet for fornyelse og rehabilitering av avløpsledningen. Vi antar at det finnes en løsning som ivaretar begge prosjektenes behov. Hensyn til VAV-ledningen vil trolig medføre økte kostnader for etablering av tunnel med anleggsområde på Lysejordet.

Det er stor usikkerhet i kostnadsestimatene i tidligfase, og vår vurdering er at den økte kostnaden ikke vil være avgjørende for valg av løsning grunnet usikkerheten som allerede ligger i estimatene.

6.4. Kostnader

Oslo kommune etterspør hvor store avbruddskostnadene vil være ved bygging av ny luftledning og hvordan dette er hensyntatt i kostnadsestimatene.

Statnett kommenterer:

Statnett planlegger og gjennomfører sine prosjekter slik at forsyningssikkerheten er ivaretatt selv om enkelte forbindelser er ute for vedlikehold eller ombygging. Det er ikke forventet at det vil oppstå avbruddskostnader i forbindelse med bygging av ny 420 kV forbindelse Hamang-Bærum-Smestad.

Oslo kommune ber om en klargjøring for oppgitte verdier av etablering av muffehus på Montebello.

Statnett kommenterer:

Kostnaden for etablering av Muffehus nede på Husebyplatået for innføring til Smestad stasjon er beregnet til om lag 30 MNOK.

Kostnaden for etablering av Muffehus på oversiden av Montebello T-banestasjon for innføring til Smestad stasjon er beregnet til om lag 80 MNOK. Merkostnaden på 50 MNOK inngår ikke i kostnadsestimatet på luftledningsalternativet, da det ligger til grunn at denne dekkes av utbyggingen av Husebyplatået som boligområde.

7. Husebyåsen vel

Husebyåsen vel sier i sin klage at det ikke er ekspropriasjonsmessig hjemmel for å anlegge et muffehus på eiendommen med gnr. 29, bnr.117.

Statnett kommenterer:

Statnett viser til kommentar gitt i dokumentet 'Statnetts kommentarer til høringsinnspill – tilleggsdokument oktober 2020 kap. 2.24' med begrunnelsen for å søke konsesjon og tillatelse til ekspropriasjon:

Statnett har søkt både om konsesjon og tillatelse til ekspropriasjon for tiltakene i de to utbyggingsalternativene. NVE behandler søknadene om konsesjon og ekspropriasjon samlet. For luftledningsalternativet er det Statnetts vurdering at omsøkte utbyggingsløsning, med muffehus ovenfor t-banen på Montebello, er den samfunnsøkonomisk beste løsningen. Løsningen legger til rette for boligutvikling av Husebyplatået, og den tilgodesette er innstilt på å dekke merkostnaden for etablering av muffehuset. På bakgrunn av en anleggskonsesjon vil Statnett, uavhengig av en tillatelse til ekspropriasjon, søke å komme til minnelig enighet med berørte grunneiere og rettighetshavere. Ved en eventuell ekspropriasjon vil berørte grunneiere sikres ved at erstatningen utmåles av skjønnsretten basert på ekspropriasjonsrettslige prinsipper.

Husebyåsen Vel har i sin klage forslag til to alternative løsninger for plassering av muffehus i utkanten av Husebyplatået/Mærradalen hvis løsningsvalget blir luftledning. Statnett har ikke gjort noen vurdering av disse alternativene og viser generelt til omtalen gitt i konsesjonssøknaden for alternativer som ble vurdert, men ikke konsesjonssøkt i utredningsfasen av prosjektet.

Statnett SF

Nydalen Allé 33
0484 Oslo

T 23 90 30 00

F 23 90 30 01

Statnett

Nettplan
Stor-Oslo